

RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 42 vragen

Opsteller

Walravens, Vanessa

Team

Strategie en Beleid Sociaal Domein

Vergadering van

2 maart 2021

Kenmerk

Z/21/007104 / D/21/008138

Portefeuillehouder

George Becht

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Beantwoording Schriftelijke vragen art. 42 RvO van
Progressief Woerden inzake Samen aan het werk door
Corona heen

Beantwoording van de vragen

Schriftelijke vragen (art. 42) - Samen aan het werk door Corona heen

Momenteel zitten we in een zware tijd met de coronacrisis. Hierdoor worden veel mensen ook geraakt in hun portemonnee: mensen verliezen banen, zzp'ers verliezen hun inkomsten. Er is een TOZO-regeling die door de gemeente (Ferm Werk) wordt uitgevoerd. Er zijn zelfstandigen die een beroep doen op Ferm Werk. Er zijn ook mensen die werk of inkomsten verliezen en wellicht helemaal nergens op terug kunnen vallen. De coronacrisis doet een extra beroep op onze gemeente en Ferm Werk om te voorkomen dat mensen (tijdelijk of permanent) 'buiten de boot vallen' op de arbeidsmarkt.

Naar aanleiding van het bovenstaande vraagt Progressief Woerden het volgende aan het college:

1. Er wordt wel gesteld dat het na een jaar 'op de bank' veel moeilijker is om aan het werk te komen. Herkent het college deze stelling? Wat kunnen we doen om te voorkomen dat in Woerden nieuwe werklozen langer dan dat jaar op de bank komen te zitten?

Het college herkent de stelling dat het na een jaar 'op de bank' moeilijker is om aan het werk te komen. De afstand tot de arbeidsmarkt neemt toe naarmate iemand langer uit het arbeidsproces is. Het is daarom belangrijk om mensen die nu hun baan verliezen zo snel mogelijk weer naar werk te begeleiden. Om te voorkomen dat inwoners lang op de bank zitten, worden verschillende instrumenten ingezet waarvan hieronder een aantal (relatief) nieuwe instrumenten worden beschreven.

Een inwoner heeft bij het instromen in de uitkering een startgesprek bij het Test en Training Center, waarbij de mogelijkheden voor werk in kaart worden gebracht. Daar worden vervolgens direct acties aan gekoppeld. Voor inwoners die werkfit zijn en dus gelijk naar werk bemiddeld kunnen worden, is een nieuw instrument opgezet, aanvullend op de bestaande instrumenten. Dit is het Jobcenter welke start op 1 maart 2021. Inwoners nemen twee keer per week deel aan een bijeenkomst, totdat ze betaald werk hebben gevonden. De accountmanagers van het Werkgeversservicepunt van Ferm Werk en consultants van Ferm Werk worden hierbij nauw betrokken om de kans op (passend) werk voor alle deelnemers maximaal te benutten. Deelnemers leren o.a. zichzelf goed te presenteren en een goed cv op te stellen. Ook externe bedrijven spelen een rol in het Ferm Werk Jobcenter. Het Jobcenter heeft een verplicht karakter voor uitkeringsgerechtigden. Niet uitkeringsgerechtigden kunnen op vrijwillige basis deelnemen en gebruikmaken van de dienstverlening van Ferm Werk. Kortom: training, kennis en advies komt van Ferm Werk, deelname en inzet komt van de deelnemers.

Daarnaast wordt in de arbeidsmarktregio Utrecht Midden een regionaal mobiliteitsteam ingericht. Dat team richt zich ook op werknemers die door Corona werkloos dreigen te raken. Er wordt ingezet op begeleiding van werk naar werk van werknemers die werkloos dreigen te raken of die kort geleden werkloos raakten en een WW-uitkering ontvangen van UWV. Hierbij wordt samengewerkt tussen werkgevers, UWV, Ferm Werk en andere partners in de regio.

2. Er zijn veel type uitkeringen en situaties waar inwoners mee te maken hebben. Kan Woerden alle groepen goed bereiken en ondersteunen? Welke groepen lijken meer buiten de boot te vallen? Is de gemeente bekend met het zogeheten 'ontschotbudget' en wordt hier gebruik van gemaakt of gaat dit nog gebeuren (zie artikel "Mobiliteitsteams wekken hoge verwachtingen" in Binnenlands bestuur 18 december 2020, blz. 53)?

Het kabinet heeft een aantal regelingen voor verschillende doelgroepen ingericht om de gevolgen van Covid-19 voor de economie te verzachten. Een groot deel van deze regelingen is bestemd voor ondernemers en zzp'ers. Een aantal van die regelingen wordt uitgevoerd door Ferm Werk:

- Ferm Werk voert sinds maart 2020 de tijdelijke overbruggingsmaatregel voor zelfstandige ondernemers (TOZO) uit. Deze regeling voorziet in inkomensondersteuning tot bijstandsniveau voor ondernemers en zzp'ers die door de coronamaatregelen plotseling geen of minder inkomsten hebben. Inmiddels is de TOZO twee keer verlengd. Vanaf juni 2020 is in de regeling een toets op partnerinkomen ingevoerd. Daardoor is er geen recht op TOZO als de ondernemer een partner met inkomsten op minimaal bijstandsniveau heeft. Een aantal ondernemers valt daardoor buiten de boot. We zien dat er goed gebruik wordt gemaakt van deze regeling.

- Onder andere voor deze groep is er een nieuwe ondersteuningsmaatregel: de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). De TONK voorziet in financiële ondersteuning vanaf januari tot en met juni 2021, en is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen waardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen worden voldaan en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden.

Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken. Maar ook burgers die al in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, Bijstand of Tozo) vanwege de coronacrisis, maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, komen in aanmerking voor de TONK.

De TONK voorziet in (gedeeltelijke) tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten. Het is een vorm van bijzondere bijstand en wordt daarom uitgevoerd door Ferm Werk. De kaders voor TONK zijn op 1 februari 2021 door het Rijk bekend gemaakt. Op dit moment wordt de regeling voorbereid door Ferm Werk en de uitvoering kan naar verwachting starten in maart. Vanaf dat moment is het mogelijk om een aanvraag in te dienen voor deze regeling.

- Er komt nog een aparte regeling voor ondernemers die tussen 30 september 2019 en 30 juni 2020 met hun onderneming zijn gestart. Deze regeling zal landelijk uitgevoerd worden door RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) en geldt voor het 1e en 2e kwartaal van 2021. Het kabinet werkt de invulling van de regeling nog uit.

- De gemeente is bekend met het hierbovengenoemde onschotbudget. In het aanvullend sociaal pakket heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld voor ondersteuning en begeleiding naar nieuw werk door regionaal in te richten mobiliteitsteams. Dit is het zgn. onschotte budget. Het doel van de crisisdienstverlening is dat mensen die door COVID-19 hun baan dreigen te verliezen of recent hebben verloren, zo veel mogelijk direct naar nieuw werk gaan en daardoor niet in een uitkering belanden. Zij worden gericht bemiddeld richting kansrijke sectoren door het aanbieden van samenhangende dienstverlening door een team van vakbonden, VNO-NCW, UWV, gemeenten en uitvoeringsorganisaties, SBB en onderwijspartners. De mobiliteitsteams richten zich op een brede doelgroep:

- Met werkloosheid bedreigde werknemers (incl. banenafsprak);
- Mensen die instromen in de WW;
- Mensen die zich oriënteren op (ander) werk, inclusief de mensen die zichzelf hiervoor aanmelden;
- Ondernemers met te weinig inkomsten om in hun levensonderhoud te voorzien (oa via aanvraag TOZO);
- Werkgevers die (tijdelijk) een overschot aan werknemers hebben (oa via aanvraag NOW);
- Werkgevers die werknemers nodig hebben.

De implementatie van de mobiliteitsteams verloopt gefaseerd. Midden-Utrecht is een van de drie regio's die is gestart met de inrichting van het mobiliteitsteam, overige regio's volgen later. Ferm Werk vertegenwoordigt Woerden, Montfoort en Oudewater in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht en is aangehaakt bij het mobiliteitsteam. De concrete uitwerking hiervan volgt spoedig.

Via diverse kanalen worden inwoners geïnformeerd over de mogelijkheden van deze regelingen, als eerste natuurlijk via de website van Ferm Werk en gemeente, maar ook persoonlijk zoals via de medewerkers van economische zaken en een webinar bij Zoom, een ondernemersplatform.

3. Hoe is specifiek de situatie van statushouders? Wij hoorden signalen dat juist deze groep extra lijdt onder de effecten van de coronacrisis op de arbeidsmarkt. Wat is daarover bekend? Wat onderneemt de gemeente dan wel Ferm Werk om

deze groep te volgen en indien nodig te ondersteunen?

De statushouders ervaren op twee gebieden last van de coronacrisis: op het gebied van arbeidsparticipatie en op het gebied van inburgering. Vanwege de lockdown gaan veel geplande activiteiten, zoals trainingen omtrent werknemersvaardigheden, niet door. Naast de trainingen gaan ook veel inburgeringscursussen niet fysiek door. Deze cursussen worden gedurende de lockdown niet fysiek, maar digitaal gegeven. Omdat digitaal leren lastiger is dan fysiek, is de verwachting dat veel statushouders langer over hun inburgeringscursussen zullen doen. DUO is de statushouder is het begin van de coronacrisis al tegemoetgekomen door de inburgeringstermijnen met ten minste zes maanden te verlengen. De verwachting is dat zij ook solidair om gaan met de statushouders die afgelopen kwartaal in onze gemeenten zijn komen wonen.

Als gevolg van de coronacrisis is het aantal werkervaringsplaatsen en vrijwilligersplekken afgenomen. Een aantal mensen is noodgedwongen gestopt met hun activiteiten. Eén van de oorzaken is dat werkgevers er logischerwijs voor kiezen om het (teruggelopen) werk te laten verrichten door het personeel in vaste dienst. Van medewerkers met een tijdelijk contract (of bijvoorbeeld een werkervaringsplek) wordt eerder afscheid genomen. Dit raakt alle inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen. Ook statushouders die, begeleid door Ferm Werk, toewerken naar arbeidsparticipatie.

De begeleiding van statushouders wordt deze coronaperiode voortgezet. Zowel de vrijwilligers van het Vluchtelingensteunpunt Groene Hart als de consultants van Ferm Werk houden intensief contact met de statushouders. In de meeste gevallen vindt dit contact op afstand plaats, maar wanneer het kan ook fysiek bij Ferm Werk of het Vluchtelingensteunpunt op locatie. Binnen de beperkte mogelijkheden wordt door zowel Vluchtelingensteunpunt Groene Hart, Ferm Werk en andere betrokken partijen, het maximale gedaan om eerder afgesproken activiteiten doorgang te laten vinden.

Tijdens de Themabijeenkomst Wet Inburgering van 4 februari jl. is uw raad toegezegd eind maart een raadsinformatiebrief te ontvangen over de ondertussengroep. De gemeente maakt in samenwerking met Ferm Werk en WoerdenWijzer een plan hoe de zogenaamde ondertussengroep nog beter ondersteund kan worden. Hier wordt u middels deze raadsinformatiebrief verder over geïnformeerd.

4. Er is in 2020 ruim 7 ton aan BUIG-geld niet gebruikt voor de te verwachten extra bijstandsaanvragen. Dit wordt nu toegevoegd aan de algemene reserve. Ziet het college extra kansen als we dit geld zouden kunnen gebruiken voor het versneld aan het werk helpen van mensen die door corona hun werk zijn kwijtgeraakt of zelfstandigen wier bedrijf failliet is gegaan of in de gevarenzone zit?

Het college ziet niet direct extra kansen als deze financiële middelen worden ingezet om mensen versneld aan het werk te helpen. Zolang de economie nog wordt beperkt door de maatregelen, zullen veel ondernemers moeite hebben om personeel aan te nemen en zal dit effect hebben op de uitstroom naar werk. Ondanks dat, ziet het college wel dat nog steeds uitstroom naar werk en scholing plaatsvindt. Dit ligt op dit moment rond de 12%.

Naast het uitstroompercentage, vindt het college het vooral van belang om de instroom zo laag mogelijk proberen te houden. Het college ziet daarbij dat inwoners die hun inkomen (tijdelijk) zijn verloren op diverse manieren worden ondersteund, zoals via de TOZO, TONK, NOW, mobiliteitsteams. Aanvullend vindt het college het echter van belang om goed te bewaken dat er geen mensen tussen wal en schip belanden en kijkt zij constant naar mogelijkheden om daarin ondersteuning te bieden.

Coby Franken, Progressief Woerden

Bijlagen

Vragen reglement van orde: D/21/008136

Schriftelijke vragen (art. 42) - Samen aan het werk door Corona heen

Momenteel zitten we in een zware tijd met de coronacrisis. Hierdoor worden veel mensen ook geraakt in hun portemonnee: mensen verliezen banen, zzp'ers verliezen hun inkomsten. Er is een TOZO-regeling die door de gemeente (Ferm Werk) wordt uitgevoerd. Er zijn zelfstandigen die een beroep doen op Ferm Werk. Er zijn ook mensen die werk of inkomsten verliezen en wellicht helemaal nergens op terug kunnen vallen. De coronacrisis doet een extra beroep op onze gemeente en Ferm Werk om te voorkomen dat mensen (tijdelijk of permanent) 'buiten de boot vallen' op de arbeidsmarkt.

Naar aanleiding van het bovenstaande vraagt Progressief Woerden het volgende aan het college:

1. Er wordt wel gesteld dat het na een jaar 'op de bank' veel moeilijker is om aan het werk te komen. Herkent het college deze stelling? Wat kunnen we doen om te voorkomen dat in Woerden nieuwe werklozen langer dan dat jaar op de bank komen te zitten?
2. Er zijn veel type uitkeringen en situaties waar inwoners mee te maken hebben. Kan Woerden alle groepen goed bereiken en ondersteunen? Welke groepen lijken meer buiten de boot te vallen? Is de gemeente bekend met het zogeheten 'ontschotbudget' en wordt hier gebruik van gemaakt of gaat dit nog gebeuren (zie artikel "Mobiliteitsteams wekken hoge verwachtingen" in Binnenlands bestuur 18 december 2020, blz. 53)?
3. Hoe is specifiek de situatie van statushouders? Wij hoorden signalen dat juist deze groep extra lijdt onder de effecten van de coronacrisis op de arbeidsmarkt. Wat is daarover bekend? Wat onderneemt de gemeente dan wel Ferm Werk om deze groep te volgen en indien nodig te ondersteunen?
4. Er is in 2020 ruim 7 ton aan BUIG-geld niet gebruikt voor de te verwachten extra bijstandsaanvragen. Dit wordt nu toegevoegd aan de algemene reserve. Ziet het college extra kansen als we dit geld zouden kunnen gebruiken voor het versneld aan het werk helpen van mensen die door corona hun werk zijn kwijtgeraakt of zelfstandigen wier bedrijf failliet is gegaan of in de gevarenzone zit?

Coby Franken, Progressief Woerden